

OPINIA GEOTECHNICZNA

dla projektu budowlano-architektonicznego
parkingu dla samochodów osobowych
w Jarnońtówku przy ul. Fiołkowej

gm. Głuchołazy, pow. opolski

Nr arch.: Z-5967

Inwestor: Gmina Głuchołazy
48-340 Głuchołazy, ul. Rynek 15

Zleceniodawca: SEWI Sebastian Raudzis Sebastian Wilisowski
spółka jawna,
45-231 Opole, ul. Oleska 117

Geolog dokumentujący:

mgr Barbara Szydelko
upr. geol. Nr 070720
V-1242

GEOLOG
mgr Barbara Szydelko
Upr. geol. 070720
V-1242

Zakład Usług Geologicznych
"GRUNT" s.c.
Szydelko Barbara, Sebastian
45-054 OPOLE, ul. Grunwaldzka 3a
tel./fax 077 453 64 52, tel. 453 99 60

SPIS TREŚCI

Wstęp

- 1. Położenie, morfologia i charakterystyka ogólna terenu**
- 2. Budowa geologiczna i geotechniczna charakterystyka gruntów**
- 3. Warunki wodne**
- 4. Wnioski**

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW GRAFICZNYCH

- 01. Mapa orientacyjna w skali 1:10000**
- 02. Mapa dokumentacyjna w skali 1:500**
- 03. Przekroje geotechniczne**
- 04. Zestawienie parametrów geotechnicznych gruntów**
- 05. Karty dokumentacyjne otworów geotechnicznych**
- 06. Objasnienia symboli i znaków**

Wstęp

Opinię niniejszą opracowano na zlecenie biura projektów SEWI Sebastian Raudzis Sebastian Wilisowski spółka jawna 45-231 Opole, ul. Oleska 117. Inwestorem przedsięwzięcia jest Gmina Głuchołazy, 48-340 Głuchołazy, ul. Rynek 15.

Przedmiotem opracowania jest określenie warunków gruntowo – wodnych w podłożu działki nr 300/8 zlokalizowanej w miejscowości Jarnołtówek gm. Głuchołazy przy ul. Fiołkowej, dla potrzeb budowy parkingu dla samochodów osobowych.

Projektowany obiekt należy do I kategorii geotechnicznej.

Opracowanie sporządzono według przepisów Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. 2012 poz. 463) oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 11.09.2020r w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz U. 2020 poz. 1609).

Zakres prac terenowych tj. usytuowanie i głębokość otworów zostało określone przez Zamawiającego. Zgodnie z ustaleniami przeprowadzono następujące prace:

- wizję terenową,
- wytyczenie w terenie otworów geotechnicznych na podstawie projektu zagospodarowania w skali 1:500 dostarczonego przez Zleceniodawcę. Rzędne w miejscach otworów ustalono poprzez interpolację kartometryczną na podstawie ww. mapy,
- 4 otwory geotechniczne do głębokości 2,5 m p.p.t., o łącznym metrażu 10,0 mb,
- badania makroskopowe przewiercanych gruntów, obserwacje hydrogeologiczne,
- pobór próbek gruntów z charakterystycznych warstw oraz kontrolna analiza makroskopowa gruntów w laboratorium,
- ustalenie wyprowadzonych parametrów geotechnicznych dla gruntów poszczególnych warstw na podstawie badań terenowych, laboratoryjnych i przez korelację z PN-81/B-03020.
- opracowanie załączników graficznych i części tekstowej.

Prace terenowe wykonane zostały w dniu 19.10.2021r. pod nadzorem geologicznym mgr Tomasza Senusa oraz autorki opracowania.

1. Położenie, morfologia i charakterystyka ogólna terenu

Teren badań zlokalizowany jest w środkowej części miejscowości Jarnońtówek, gm. Głuchołazy przy ul. Fiołkowej, na działce nr 300/8.

Aktualnie przedmiotowa działka jest niezabudowana i stanowi zielony nieużytek, częściowo zadrzewiony. Przez część środkową przebiega ciek wodny. W otoczeniu występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz działki budowlane niezabudowane, od północy ul. Fiołkowa.

Działka położona jest na południowo-wschodnim zboczu wzniesienia Czapka o kulminacji 440m n.p.m. Rzędne powierzchni w miejscach wierceń wynoszą 358,44 – 358,77 m n.p.m. z nachyleniem na południowy wschód do osi cieku – Złoty Potok, przepływającego w odległości ok. 200 m.

Według podziału fizyczno-geograficznego obszar badań znajduje się w mezoregionie Góry Opawskie, makroregionu Sudety Wschodnie.

2. Budowa geologiczna i geotechniczna charakterystyka gruntów

W podłożu rozpoznanym do głębokości maksymalnej 2,50 m p.p.t. stwierdzono występowanie utworów **czwartorzędowych plejstoceńskich** osadzonych na podłożu zbudowanym z utworów **dewońskich – dewonu dolnego**.

Pod względem litologicznym utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez piaski gliniaste, gliny piaszczyste zwięzłe oraz gliny piaszczyste miejscami przewarstwione piaskiem gliniastym lub z domieszką otoczków stwierdzone do głębokości 1,60 – 1,80 m p.p.t., poniżej których rozpoznano zwietrzeliny gruzowe skał metamorficznych łupków łyszczykowych - *dewonu dolnego*.

Strefę przypowierzchniową do głębokości 0,20 – 0,30 m p.p.t. stanowi gleba, z wyjątkiem otworu nr 1, w którym od powierzchni do głębokości 0,20 m p.p.t. występują grunty nasypowe.

Występujące w podłożu grunty podzielono na warstwy geotechniczne zróżnicowane pod względem wykształcenia litologicznego i właściwości geotechnicznych:

warstwa I – piaski gliniaste, gliny piaszczyste zwięzłe oraz gliny piaszczyste miejscami z domieszką otoczków lub przewarstwione piaskiem gliniastym stwierdzone do głębokości 1,60 – 1,80 m p.p.t. Stan techniczny glin twardoplastyczny na pograniczu półzwartego o stopniu plastyczności $I_L < 0,05$, symbol konsolidacji

gruntów B. Piaski gliniaste i gliny piaszczyste należą do gruntów bardzo wysadzinowych, grupy nośności G4, natomiast gliny piaszczyste zwięzłe do gruntów mało wysadzinowych, grupy nośności G3.

warstwa II – zwietrzliny gruzowe łupków łuszczkowych stwierdzone we wszystkich otworach, poniżej głębokości 1,60 – 1,80 m p.p.t i nieprzewiercone do głębokości rozpoznania. Stan techniczny zwietrzelin bardzo spękany, za parametr charakteryzujący warstwę przyjęto wytrzymałość na ściskanie jednoosiowe $R_c \leq 5000$ kPa. Należą do gruntów niewysadzinowych grupy nośności G1 niezależnie od warunków wodnych.

Opisane wyżej warstwy geotechniczne wydzielono w załączonych w części graficznej przekrojach geotechnicznych oraz kartach dokumentacyjnych otworów geotechnicznych. Wyprowadzone wartości parametrów geotechnicznych dla gruntów poszczególnych warstw ustalone z badań terenowych i przez korelację z PN-81/B-03020 zestawiono w załączniku 04.

Wysadzinowość gruntów, grupy nośności podłoża gruntowego nawierzchni oraz warunki wodne określone zostały według kryterium wysadzinowości gruntów i warunków wodnych przedstawionych w „Katalogu typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych”, który stanowi załącznik do zarządzenia Nr 31 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 16.06.2014r.

3. Warunki wodne

Do głębokości rozpoznania nie stwierdzono zwierciadła wody gruntowej w żadnej postaci.

Podłoże gruntowe budują zasadniczo utwory słabo przepuszczalne bezwodne – piaski gliniaste, gliny i zwietrzliny gruzowe łupków metamorficznych.

Warunki gruntowo-wodne dla projektowanej podbudowy nawierzchni parkingów określa się jako dobre.

Wg map zamieszczonych na hydroportalu KZGW ISOK teren nie jest zagrożony wystąpieniem zalewu powodziowego.

4. Wnioski

4.1. Podłoże gruntowe w lokalizacji projektowanego parkingu zbudowane jest z gruntów nośnych. Do głębokości 1,60 – 1,80 m p.p.t. są to przewarstwiające się gliny piaszczyste, piaski gliniaste i gliny piaszczyste zwięzłe w stanie twardoplastycznym warstwy I zalegające na gruntach skalistych – zwietrzelinach łupków łuszczkowych (warstwa II).

4.2. Poziom przemarzania dla miejscowości Jarnoławek $h_z = 1,0$ m p.p.t.

- 4.3. Parametry geotechniczne gruntów rodzimych do obliczeń nośności podłoża, wyprowadzone z badań terenowych, laboratoryjnych i przez korelację z PN-81/B-03020 zestawiono w załączniku nr 04.
- 4.4. Do głębokości rozpoznania nie zostało nawiercone zwierciadło wody gruntowej w żadnej postaci. Warunki wodne należą do dobrych. Ze względu na brak naturalnych gruntów przepuszczalnych konieczne zastosowanie warstwy odsączającej.
- 4.5. Występujące w strefie przemarzania grunty należą do bardzo wysadzinowych (gliny piaszczyste, piaski gliniaste) oraz mało wysadzinowych (gliny piaszczyste zwięzłe) zgodnie z opisem w kartach dokumentacyjnych otworów. Podłoże nawierzchni powinny stanowić grunty niewysadzinowe grupy nośności G1 o grubości i nośności dostosowanej do kategorii ruchu.
- 4.6. Roboty ziemne, powinny być prowadzone pod nadzorem geotechnicznym.
- 4.7. Zgodnie z KNR nr 2-01 grunty rodzime występujące w podłożu należą do II - V kategorii urabialności.

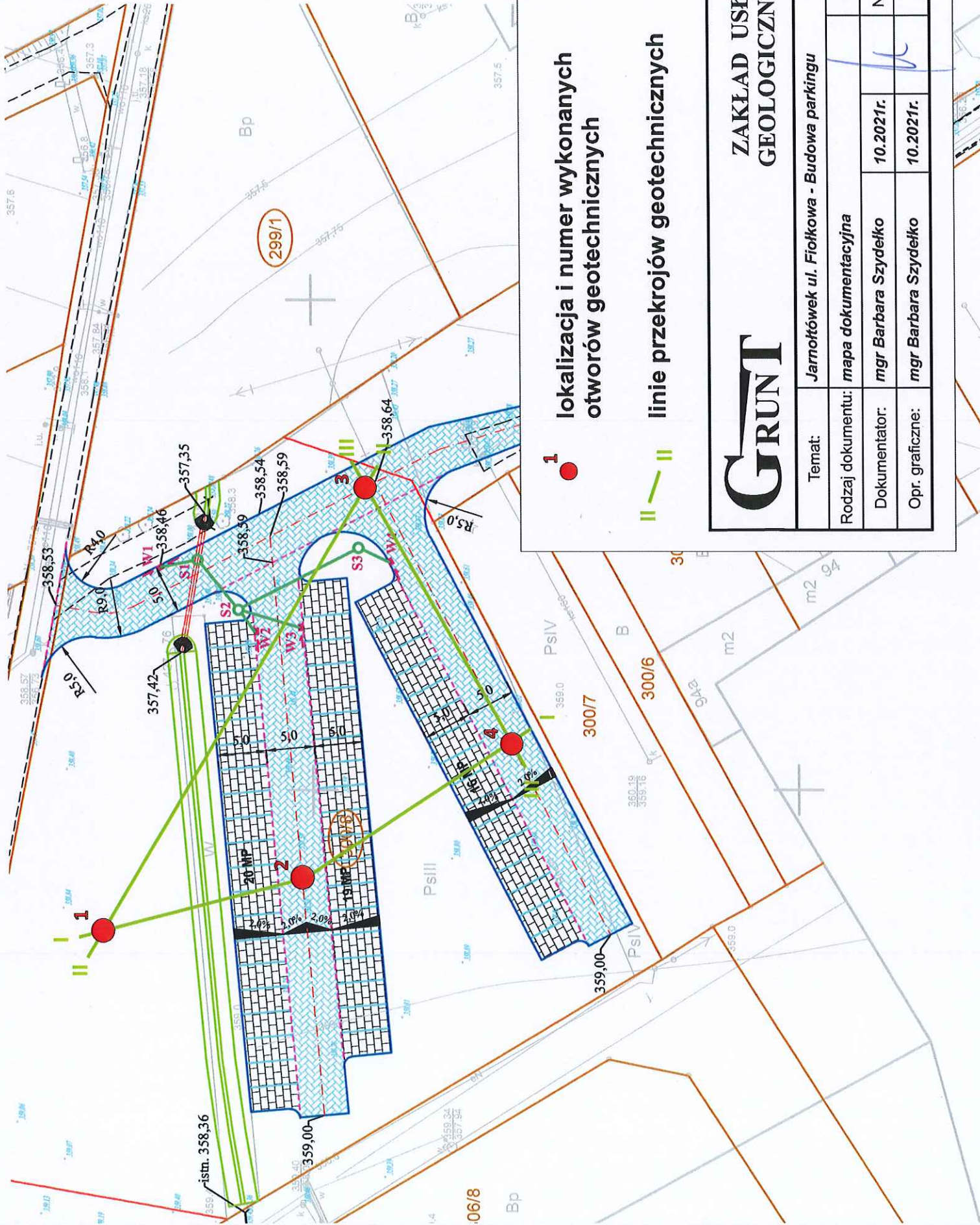
Opracowała:

mgr Barbara Szydełko

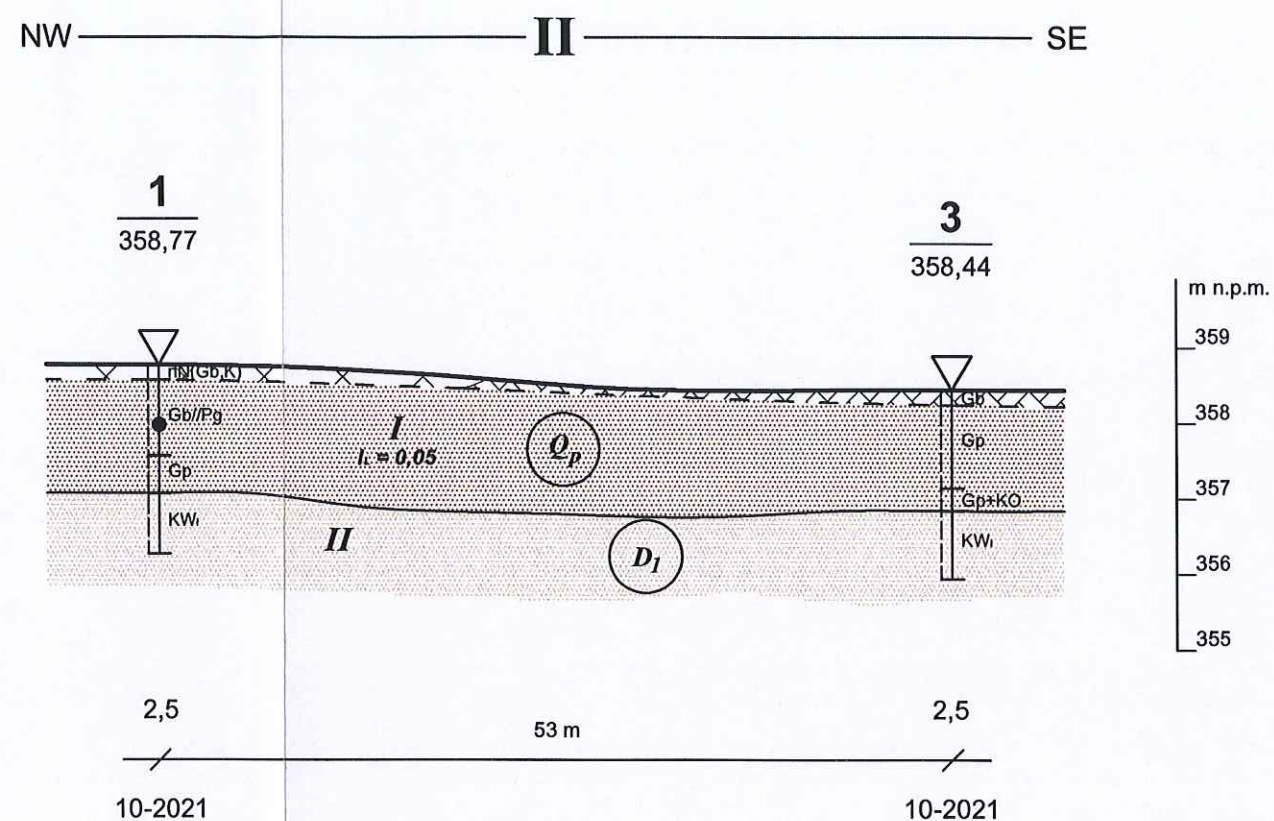
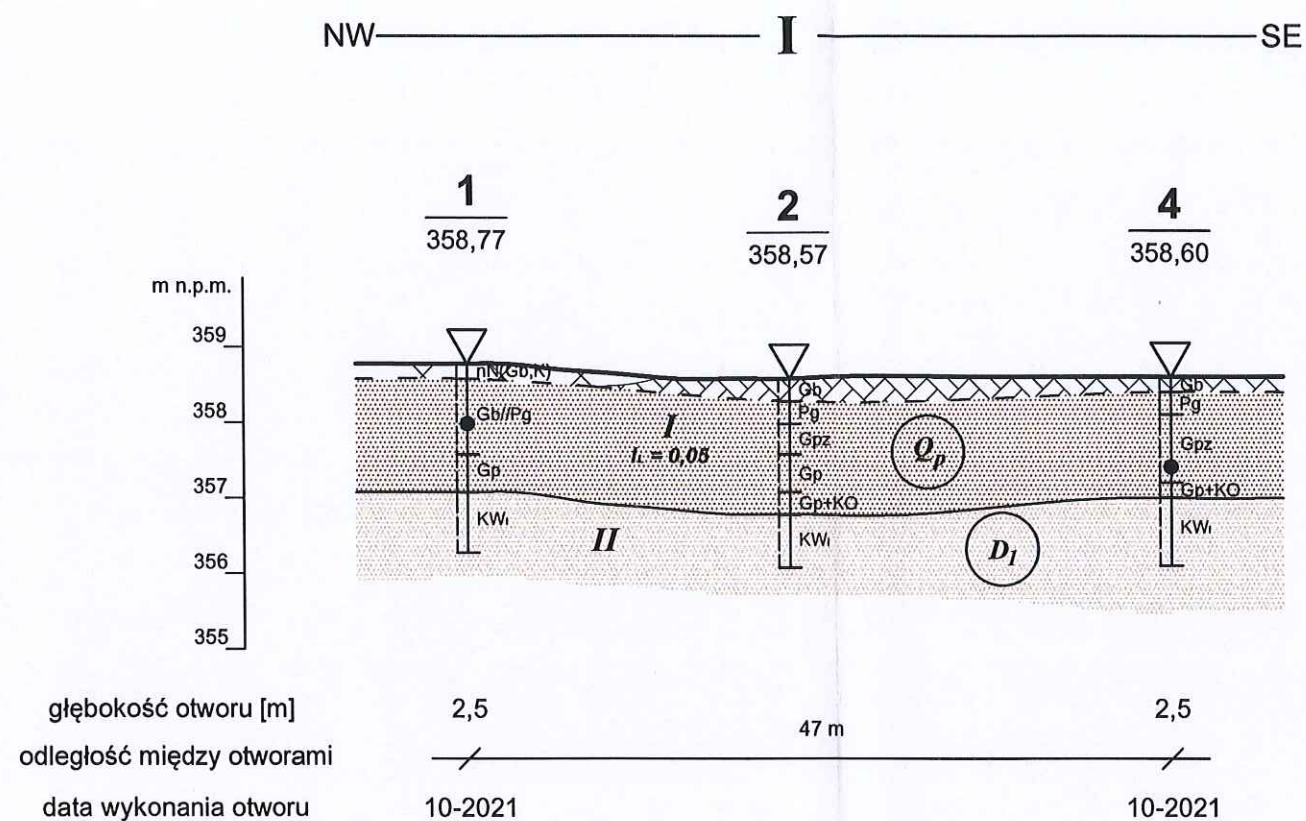

1
●
— — — — —
linie przekrojów geotechnicznych

<div>GRUNT</div> <div>ZAKŁAD USŁUG GEOLOGICZNYCH</div>				
Temat:		Jarnońkówek ul. Fiołkowa - Budowa parkingu		
Rodzaj dokumentu:	mapa dokumentacyjna			Skala: 1:500
Dokumentator:	mgr Barbara Szydełko		10.2021r.	Nr arch. Z-5967
Opr. graficzne:	mgr Barbara Szydełko		10.2021r.	Zał. Nr 02

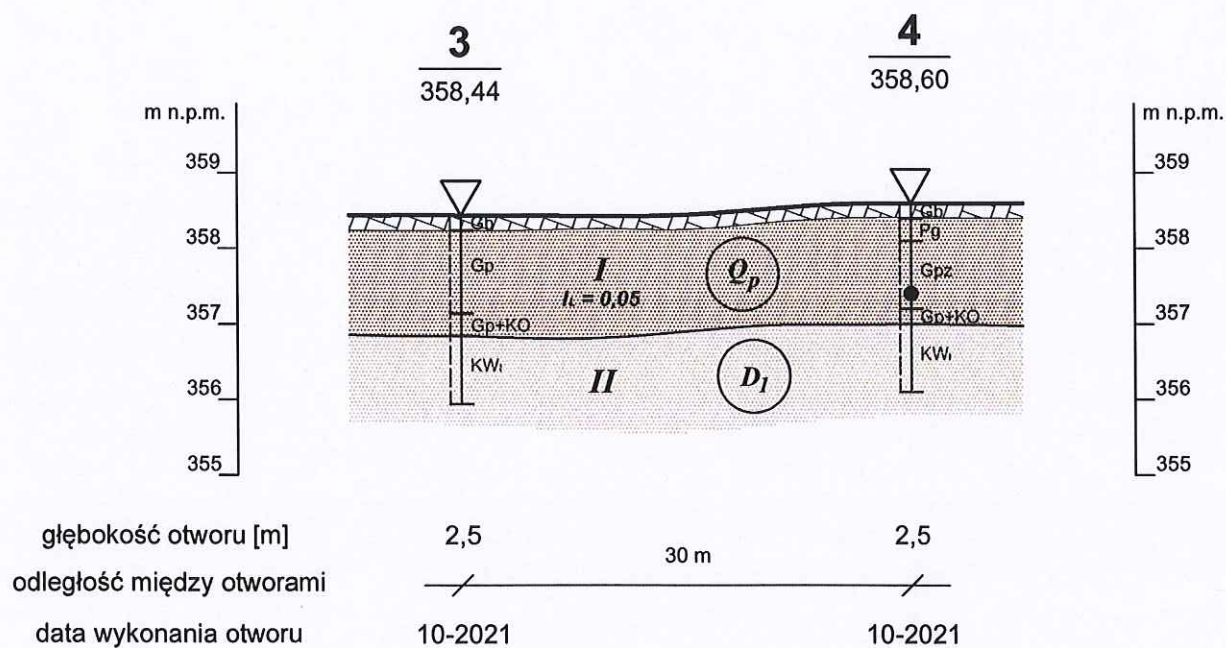

GRUNT

**ZAKŁAD USŁUG
GEOLOGICZNYCH**

Temat:	Jarnołtówek ul. Fiołkowa - Budowa parkingu			
Rodzaj dokumentu:	przekroje geotechniczne I - II			Skala 1:100/500
Dokumentator:	mgr Barbara Szydelko	10.2021r.		Nr arch. Z-5967
Opr. graficzne:	mgr Barbara Szydelko	10.2021r.		Zał. Nr 03.01

NE ————— **III** ————— SW

GRUNT		ZAKŁAD USŁUG GEOLOGICZNYCH	
Temat:	<i>Jarnońówek ul. Fiołkowa - Budowa parkingu</i>		
Rodzaj dokumentu:	<i>przekrój geotechniczny III</i>		Skala 1:100/500
Dokumentator:	<i>mgr Barbara Szydelko</i>	10.2021r.	Nr arch. Z-5967
Opr. graficzne:	<i>mgr Barbara Szydelko</i>	10.2021r.	Zał. Nr 03.02

Nazwa tematu: Jarnońtówek ul. Fiołkowa - Budowa parkingu

Nr arch.: Z - 5967

OBJAŚNIENIA GEOLOGICZNE		PARAMETRY GEOTECHNICZNE wyprowadzone przez korelację z PN-81/B-03020																
		wartość charakterystyczna x^r współczynnik materiałowy g^m wartość obliczeniowa x^r																
PROFIL STRATYGRAFICZNO - LITOLOGICZNY	OPIS LITOLOGICZNO -GENETYCZNO STRATYGRAFICZNY	Numer warstwy geotechnicznej	Symbol gruntu wg PN-86/B-02480	Symbol geologicznej konsolidacji gruntów	STAN GRUNTU		Wilgotność naturalna w_n %	Gęstość objętościowa ρ_o tm^{-3}	Spójność c_u kPa	Kąt tarcia wewnętrznego f_u °	EDOMETRYCZNY MODUŁ ŚCISŁYWOŚCI		MODUŁ ODKSZT. OGÓLNEGO		Zawartość cz. organicznych I_{om} %	Współczynnik filtracji k m/d		
					Stopień zagęszczenia I_b	Stopień plastyczności I_L					pierwotny M_o kPa	wtórny M kPa	pierwotny E_o kPa	wtórny E kPa				
	Gleba naturalna		Gb															
Utwory antropogeniczne	Nasyp niebudowlany - gleba, kamienie		nN(Gb,K)		In													
CZWARTORZĘD	ϕ Plejsocen	I	Pg, Gp//Pg, Gp, Gpz, Gp+KO	B		<0,05	13,00	2,20	37,65	21,07	55800	42400						
								0,90	0,90	0,90								
								1,98	33,89	18,96								
DEWON	D_1 Devon dolny	II	KW ₁		bs							Rc ≤ 5000 kPa						

Zał. Nr 04

GEOLOG
mgr Barbara Szydełko
Upr. geol. 070720
V-1242

NR 1

Temat: **Jarnońtówek ul. Fiolkowa - Budowa parkingu**Nr arch.: **Z - 5967**Zleceniodawca: **SEWI Sebastian Raudzis Sebastian Wilisowski spółka jawna, ul.
Oleska 117, 45-321 Opole**Rzędna: **358,77** m npm.Dozór geologiczny: **mgr Tomasz Senus**Data wykonania **19.10.2021r.**Geolog dokumentujący: **mgr Barbara Szydelko**System wiercenia - typ wiertnicy **"na sucho" H20SG**

Rodzaj i średnica świdra	Śr. rur i głęb. zarurowania	Obserwacje wody gruntowej	Opróbowanie	Granice warstwy w m ppt	Głęb. w m ppt	Opis techniczny	OPIS MAKROSKOPOWY				Geneza i stratygrafia	Wysadziowość	Nr warstwy geotechnicznej	
							Opis geologiczny i barwa	Wilgotność	Ilość wałeczków	Stan gruntu				Zaw. CaCO ₃ %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Świder ślimakowy $\phi 140$ mm				0,0-0,2		~~nN(Gb,K)~~	Nasyp niebudowlany - gleba, kamienie	w		In	<1		n.o	
				0,2-1,2	0,5	Gp//Pg	Glina piaszczysta przewarstwiona piaskiem gliniastym, brązowa		Ox0	pzw		Q _p	bardzo wysadzinowe	I
				1,2-1,7	1	Gp	Glina piaszczysta, szaro-brązowa		Ox1	tpl				
				1,7-2,5	2	KW _I	Zwierzelina gruzowa łupka, szara			bs				
					2,5									

OTWÓR NR 2

Rzędna: **358,57** m npm.Data wykonania: **19.10.2021r.**

Świder ślimakowy $\phi 140$ mm				0,0-0,3		Gb	Gleba, czarna			In			n.o.	
				0,3-0,6	0,5	Pg	Piasek gliniasty, brązowo-szara		Ox0	tpl		Q _p	bardzo wysadz.	I
				0,6-1,0	1	Gpz	Glina piaszczysta zwięzła, brązowa						mało wysadz.	
				1,0-1,5	1,5	Gp	Glina piaszczysta, brązowa	w	Ox1	pzw /tpl	<1		bardzo wysadzinowe	
				1,5-1,8		Gp+KO	Glina piaszczysta z domieszką otoczków, brązowa					D ₁	niewysadzinowe	II
				1,8-2,5	2	KW _I	Zwierzczelina gruzowa łupka, szara			bs				
					2,5									

Zał. Nr **03.01**

GEOLOG
mgr Barbara Szydelko
Upr. geol. 070720
V-1242

NR 3

Temat: *Jarnołówka ul. Fiołkowa - Budowa parkingu*Nr arch.: **Z - 5967**Zlecniodawca: *SEWI Sebastian Raudzis Sebastian Wilisowski spółka jawna, ul.
Oleska 117. 45-321 Opole*Rzędna: **358,44** m npm.Dozór geologiczny: *mgr Tomasz Senus*Data wykonania **19.10.2021r.**Geolog dokumentujący: *mgr Barbara Szydelko*System wiercenia - typ wiertnicy **"na sucho" H20SG**

Rodzaj i średnica świdra	Śr. rur i głęb. zarurowania	Observacje wody gruntowej	Opróbowanie	Granice warstwy w m ppt	Głęb. w m ppt	Opis techniczny	OPIS MAKROSKOPOWY				Geneza i stratygrafia	Wysadziowość	Nr warstwy geotechnicznej	
							Opis geologiczny i barwa	Wilgotność	Ilość wałeczków	Stan gruntu				Zaw. CaCO ₃ %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Świder ślimakowy φ140mm				0,0-0,2		Gb	Gleba, czarna	w	0x1	In	<1	Q _p	bardzo wysadzinowe	I
				0,2-1,3	0,5	Gp	Glina piaszczysta, brązowa							
				1	Gp+KO	Glina piaszczysta z domieszką otoczków, brązowo-szara								
				1,3-1,6	1,5	KW _I	Zwierzelina gruzowa łupka, szara							
				1,6-2,5	2									
				2,5										

OTWÓR NR 4

Rzędna: **358,60** m npm.Data wykonania: **19.10.2021r.**

Świder ślimakowy φ140mm	1,20	0,0-0,2		Gb	Gleba, czarna	w	0x1	pzw /tpl	<1	Q _p	bardzo wysadz.	I
		0,2-0,5	0,5	Pg	Piasek gliniasty, brązowo-szara							
		0,5-1,4	1	Gpz	Gлина piaszczysta zwięzła, brązowa							
		1,4-1,6	1,5	Gp+KO	Gлина piaszczysta z domieszką otoczków, brązowo-szara							
		1,6-2,5	2	KW _i	Zwierzczelina gruzowa łupka, szara							
		2,5										

Zał. Nr 05.02

GEOLOG
mgr Barbara Szydelko
Upr. geol. 070720
V-1242

Symbolle geotechniczne gruntów wg normy PN-86/B-02480

GRUNTY NASYPOWE

nB	nasyp budowlany
nN	nasyp niebudowlany
Gr	gruz betonowy
C	gruz ceglany
Tł	tłuczeń
Żl	żużel
K	kamienie

GRUNTY ORGANICZNE RODZIME

H	grunt próchniczny	$2\% < I_{om} < 5\%$
Nm	namuł	$5\% < I_{om} < 30\%$
T	torf	$30\% < I_{om}$

Cbr węgiel brunatny

GRUNTY MINERALNE RODZIME (NIESKALISTE)

KW	zwietrzelina
KWg	zwietrzelina gliniasta
KR	rumosz
KRg	rumosz gliniasty
KO	otoczaki
Ż	żwir
Żg	żwir gliniasty
Po	pospółka
Pog	pospółka gliniasta
Pr	piasek gruby
Ps	piasek średni
Pd	piasek drobny
Pπ	piasek pylasty
Pg	piasek gliniasty
πp	pył piaszczysty
π	pył
Gp	glina piaszczysta
G	glina
Gπ	glina pylasta
Gpz	glina piaszczysta zwięzła
Gz	glina zwięzła
Gπz	glina pylasta zwięzła
Ip	ił piaszczysty
I	ił
Iπ	ił pylasty

GRUNTY SKALISTE

ST	skała twarda
(np. ST_{wap})	skała twarda - wapień
SM	skała miękka
(np. SM_m)	skała miękka - margiel

RODZAJE ŚWIDRA

SRO	świder rurowy do wierceń okrężnych
SRU	świder rurowy do wierceń udarowych

STANY GRUNTÓW

a/ skalistych:

I	skała lita
ms	skała mało spękana
ss	skała średnio spękana
bs	skała bardzo spękana

b/ niespoistych:

ln	luźny
śzg	średnio zagęszczony
zg	zagęszczony

c/ spoistych:

pl	plastyczny
mpl	miękkoplastyczny
pl	plastyczny
tpl	twardoplastyczny
pzw	półzwały
zw	zwały

d/ wilgotność gruntów:

su	suchy
mw	mało wilgotny
w	wilgotny
m	mokry
nw	nawodniony

OZNACZENIA STANU GRUNTÓW

I_D	stopień zagęszczenia
I_L	stopień plastyczności
I_S	wskaźnik zagęszczenia

ZNAKI DODATKOWE OPISU GRUNTÓW

+	domieszki
//	przewarstwienia
/	grunty na pograniczu
( )	w nawiasie określenia uzupełniające dotyczące nasypu, rodzaju gruntów organicznych, petrografii skał

INNE OZNACZENIA

3x4	ilość waleczkowań
Ila	nr warstwy geotechnicznej
4	numer wiercenia
52,7	rzędna wiercenia

	rzut projektowanego obiektu
	projektowany poziom posadowienia
	granice warstw geotechnicznych
	granice litologiczno-stratygraficzne

OPRÓBOWANIE WIERCENIA

	próbka o naturalnej strukturze NNS
	próbka o naturalnej wilgotności NW
	próbka o naturalnym uziarnieniu NU

OZNACZENIE WODY

	piezometryczny poziom wody PPW
	nawiercony poziom wody gruntowej
	grunt nawodniony
	grunt mokry
	sączenie wody
	grunt wilgotny

RODZAJ SONDOWANIA

SLVT	sonda udarowo-obrotowa
DPL	- sonda lekka
DPSH	sonda bardzo ciężka
SPT	cyldryczna

SYMBOLE GENETYCZNE

g	osady lodowcowe
gl	osady lodowcowo-jeziorne
fg	osady wodno-lodowcowe
pg	osady peryglacialne
li	osady jeziorne
d	osady deluwialne
f	osady rzeczne
e	osady eoliczne
b	zastoiskowe

SYMBOLE STRATYGRAFICZNE

Q	czwartorzęd
Q_h	czwartorzęd - holocen
Q_p	czwartorzęd - plejstocen
Ng	neogen
Pg	paleogen
Cr	kreda
J	jura
T	trias
P	perm
C	karbon
D	dewon
S	sylur
O	ordowik
Cm	kambr
Pz	paleozoik
Pt	proterozoik